

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 423
Tarih : 01.07.2014

47311

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Kültür ve Turizm Bakanı Sayın Ömer Çelik** tarafından Anayasa'nın 98. Maddesi ve Meclis İçtüzüğü'nün 96 ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını dilerim.

Özdeş ÜÇER
Van Milletvekili

Çarpanak Ermeni Kilisesi'nin bulunduğu Çarpanak Adası, Van merkeze bağlı Dibekdüzü Köyü burnu açığında, Van Gölü üzerindedir. Çarpanak Adası, "burun" olarak kara ile bağlantılı iken göl sularının yükselmesi ile bağımsız bir ada konumuna gelmiştir. Ada olarak beliren bu bölümün Kuzey yönünde; 9. Yüzyılda inşa edilmiş olan Ktuts Manastır Kompleksi yer alır ve Kutsal Haç, Saint Hripsime, Saint Gragorie ve Saint Jean'dan oluşan kutsal Ktuc, bu dörtlü adına yaptırılmıştır.

Manastırın 1700'lü yıllardan kalma yazıtındaki bilgiler dışında bu yapıya ilişkin bir bilgi yoktur. Kilisenin kitabesinden öğrenildiğine göre 1462 yılında Etienne adında bir usta keşiş mimar Gregoire tarafından büyük ölçüde yenilendiği öğrenilmektedir. Kilise yine 1712-1720 yıllarında mimar Koçbar tarafından yenilenmiştir. Manastır topluluğunun tarihi ise 9. yüzyıla kadar inmektedir. 15. yüzyılda Adır Adası'ndaki manastırda yaşayan keşişler, bölgede uzun süre yapılan savaşlardan birinde başrahipleri Nerses ölünce Adır'daki manastırdan ayrılmış ve Çarpanak Manastırı'na yerleşmiştir.

Günümüzde ada 2007 yılı itibarıyla etkin turizme kapalı tutulmaktadır. Geçmiş yıllarda yağlı boyalarla kilisenin duvarlarına yapılan karalamalar nedeniyle büyük ölçüde zarar görmüş olan kilisenin durumu hava şartları nedeniyle de gün geçtikçe daha da kötüye gitmektedir. Sadece kilise bölümü kısmen ayakta kalabilmiştir. Onun dışındaki manastıra ait şapel, vaaz salonları, kütüphane, konuk evleri, yemek ve yatma odaları ile diğer oda bölümleri bugün yıkılmıştır. Manastırın mezarlığı da bugün bütünüyle kaybolmuştur.

Bu bağlamda;

1-1-Şimdiye kadar hangi gerekçelerle restorasyon çalışması yapılmamıştır?

2-Çarpanak Ermeni Kilisesi'nin durumunun tespiti için şimdiye kadar herhangi bir çalışma yapılmış mıdır? Yapılmışsa; hangi kurum tarafından ve ne zaman yapılmıştır? Bu çalışmanın sonuçları nelerdir?

4711

3-Kilise ve Kilise'nin bulunduğu ada Sit Alanı kapsamına alınmış mıdır? Alınmışsa; alınma tarihi nedir ve kaçınıcı derece Sit Alanı kapsamındadır?

4-Şu ana kadar tespit edilen (kamu araçları kullanımıyla gerçekleşen kaçak kazılar da dahil olmak üzere) kaçak kazılar var mıdır? Bu kişiler hakkında nasıl bir hukuki süreç işletilmiştir? Cezai soruşturma ya da kavuşturmaya uğrayan kimse var mıdır?

5-Sonradan ele geçirilen ve Kilise'den kaçak kazı neticesinde çıkarıldığı anlaşılan tarihi eser var mıdır? Varsa nelerdir ve nerede muhafaza edilmektedir?

6-Çarpanak Adası 2007 yılından beri hangi gerekçeyle turizme kapalı tutulmaktadır?